

עדכון:

מבוא לסוציולוגיה מתקשב

9320101

ד"ר יפעת עוז-איבשיץ

סוג הקורס: שיעור מתקשב + תרגיל

שנת הלימודים: תשע"ח סמסטר: ב' היקף הקורס: קורס שנתי 4 ש"ש

מטרת הקורס

הקורס מבוא לסוציולוגיה הינו קורס מתקשב ומטרתו העיקרית הינה היכרות עם מושגי היסוד של הסוציולוגיה, תוך הצגה של תיאוריות מרכזיות ותחומי מחקר מגוונים, והדגמתם על חברות עכשוויות ובעיקר על החברה הישראלית.

תוכן הקורס

הקורס כולל 12 יחידות לימוד ובסה"כ 25 שיעורים, אשר כוללים בתוכם חומרים תיאורטיים, מטלות להגשה בסיום כל יחידה, קריאה שוטפת של מאמרים המצורפים ליחידות ההוראה ומעקב שוטף אחרי הרשימה הביבליוגרפית של הקורס. לאורך שני סמסטרים נדרשים הסטודנטים באופן עצמאי, לעקוב אחרי יחידות הקורס דרך מערכת הלמידה מרחוק של אוניברסיטת בר אילן, בסיומה של כל יחידה ימצאו מטלה ספציפית ליחידה, עליה עליהם לענות בהתאם להוראות. במהלך השנה האקדמית יתקיימו שלושה מפגשים פרונטאליים להבהרת החומר הנלמד והתמודדות עם שאלות.

יחידה מספר 1 – הפרספקטיבה הסוציולוגית

- יחידה מספר 2 – הארגון החברתי
- יחידה מספר 3 – תרבות
- יחידה מספר 4 – חיברות
- יחידה מספר 5 – קבוצות וארגונים
- יחידה מספר 6 – המשפחה
- יחידה מספר 7 – סטייה חברתית
- יחידה מספר 8 – קהילות
- יחידה מספר 9 – התנהגות קולקטיבית
- יחידה מספר 10 – ריבוד חברתי
- יחידה מספר 11 – מגדר
- יחידה מספר 12 - גלובליזציה

דרישות הקורס

- * נוכחות פעילה במפגשים המשותפים :
- במסגרת המפגשים נדון בשאלות של סטודנטים ונלמד חומרים חדשים.
- * קריאה עצמאית של יחידות הקורס והגשת המטלות הנלוות.
- * קריאת הפריטים מהרשימה הביבליוגרפית.

מרכיבי הציון : הגשת מטלות – 30%

בחינת סיום הקורס – 70%

ביבליוגרפיה

היכרות עם הסוציולוגיה: מושגי יסוד ופרדיגמות מרכזיות.

1. שפירא, י. ובן אליעזר, א. (1987). יסודות הסוציולוגיה. תל אביב: עם עובד. עמ' 7-25.
 2. ברגר, פ. [1970 (1998)]. הזמנה לפגישה עם הסוציולוגיה. תל אביב: עם עובד. עמ' 9-23.
 3. דירקהיים אמיל, ההתאבדות. תל אביב: בבל. עמ' 101-131.
 4. מרכס, קרל. ואנגלס, פרידריך. (1986). 1859 – המניפסט הקומוניסטי. בתוך ד. רוט הלר ונ. נווה (עורכים). היחיד והסדר החברתי. תל אביב: עם עובד, עמ' 295-305.
 5. גופמן, אירווינג. (1989). 1950 – הצגת העצמי בחיי היום-יום. תל אביב: דביר. עמ' 11-35.
- חומר עזר:** מבוא לסוציולוגיה, יחידה מספר 1, האוניברסיטה הפתוחה.
משוניס, ג. (1999). סוציולוגיה. האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 1-26.
- סוציולוגיה, עמ' 146-168.

תרבות: סמלים, נורמות, ערכים ושיעתוק

6. ובר, מקס. (1984). 1905 – האתיקה הפרוטסטנטית ורוח הקפיטליזם. ת"א: עם עובד. עמ' 76-90.
 7. וייטמן, ס. שמות פרטיים כמדדי תרבות 1882-1980. בתוך: נ. גרץ (עורכת). נקודת תצפית: תרבות וחברה בארץ ישראל. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 141-151.
 8. לוי, ג. וברקאי, ת. (1998). יום השואה בעיניים מתקדמות. פוליטיקה 1, עמ' 27-47.
 9. מיינר, ה. (1985). פולחן הגוף של ה"יאקירמא". בתוך: ד. רוט הלר ו. נווה (עורכים). היחיד והסדר החברתי. תל אביב: עם עובד. עמ' 17-20.
 10. לאסון, ק. שיבוש תרבות. תל אביב: בבל. עמ' 151-179.
 11. בארת, ר. (1998). מכונית הציטרואן החדשה. מיתולוגיות. בבל. עמ' 187-189.
 12. סקה, י. וכהן לוק, ק. (2015). אוניברסליות או יחסיות תרבותית? מגמות, נ, 1. עמ' 71-98.
- חומר עזר:** האוניברסיטה הפתוחה – יחידה מס' 3.
סוציולוגיה, עמ' 58-90.

חיברות (סוציאליזציה)

13. בר יוסף, ר. (1996). סוציולוגיה של המשפחה לאור שינויים חברתיים וחידושים ביו טכנולוגיים. מגמות, ל"ח. עמ' 5-29.
14. גור, ח. (1998). שוויון הזדמנויות ודיכוי: המקרה של החירשים. עיונים בחינוך, כרך 2, סדרה 2. עמ' 205-219.
15. בקר, ה. (1985). חניכותו של מעשן המריחואנה. בתוך: רוט הלר, ד. ונווה, נ. (עורכים). היחיד והסדר החברתי. תל אביב: עם עובד. עמ' 101-112.
16. איילון, ח. (1988). בבואה של העתיד, היבטים כלכליים של שאיפות בנים ובנות בתחום התעסוקה. מגמות, ל"א, 2. עמ' 133-151.
17. גופמן, א. (1985). המאפיינים של מוסדות כוללניים. בתוך: רוט הלר, ד. ונווה, נ. (עורכים). היחיד והסדר החברתי. תל אביב: עם עובד. עמ' 230-262.
18. שנהב, י. (2003). היהודים הערבים. לאומיות דת ואתניות. תל אביב: עם עובד/ספרית אופקים. עמ' 7-23.
19. וייצמן ואחרים (1972). סוציאליזציה לתפקידים מיניים בספרים מצוירים לגיל הרך. (תדפיס)
20. וימן, ג. (1997). מיגדר ופרסומת: נשים וגברים בתשדירי הפרסומת הטלוויזיונית בישראל. (תדפיס).
21. בוכניק, ד. ודשן, מ. (2015). השפעת סביבת האינטרנט על פרופיל השיפוט המוסרי של בני נוער. מגמות, נ, 1, עמ' 99-128.
- חומר עזר:**
- האוניברסיטה הפתוחה, יחידה מס' 4.
- סוציולוגיה, עמ' 120-144.

ריבוד: ריבוד חברתי, ריבוד ומיגדר, ריבוד ואתניות, ריבוד גלובאלי

22. יזרעאלי, ד. (1999). מיגדר בשרות הצבאי בצה"ל. תיאוריה וביקורת 14, עמ' 85-109.

23. אלמלך, י. ולוין-אפשטיין, נ. (1998). הגירה ושיכון בישראל: מבט נוסף על אי שוויון אתני.

מגמות ל"ט (3). עמ' 243-269.

24. פואנטס, א. וארנרייך, ב. (1987). נשים בקו הייצור העולמי. ברירות הוצאה לאור. עמ' 11-35.

25. פלד, י. (1993). זרים באוטופיה. מעמדם האזרחי של הפלסטינים בישראל. תיאוריה וביקורת,

3. עמ' 21-35.

26. אהרון, ג. (2006). אי שוויון במשק הבית: תלות כלכלית של נשים נשואות בישראל לאורך זמן.

סוציולוגיה ישראלית. ח, 1. עמ' 87-112.

27. דהאן, י. ויונה, י. (2006). על (היעדר) שוויון הזדמנויות בחינוך. דוח דוברת, שוויון הזדמנויות

והמציאות בישראל. תיאוריה וביקורת, 28. עמ' 101-126.

28. קימרלינג, ב. (2001). קץ שלטון האחוסלים. ירושלים: כתר. עמ' 11-20.

חומר עזר: האוניברסיטה הפתוחה, יחידה מס' 10

סוציולוגיה, עמ' 288-311.

סטייה ופיקוח חברתי

29. קמפ, א. (2002). נדידת עמים או 'הבעירה הגדולה': שליטה מדינתית והתנגדות בספר

הישראלי. בתוך: חבר, ח. ואחרים (עורכים). מזרחים בישראל: עיון ביקורתי מחודש. ירושלים:

מכון ון-ליר. עמ' 36-67.

חומר עזר: האוניברסיטה הפתוחה, יחידה מס' 7.

סוציולוגיה, עמ' 200-216.

קבוצות וארגונים. סטטוסים ותפקידים.

30. וובר, מ. (1985) הביורוקרטיה. בתוך: רוט הלר, ד. ונווה, נ. (עורכים). היחיד והסדר החברתי.

תל אביב: עם עובד. עמ' 222-229.

31. שנהב, י. (1991). אידיאולוגיות ניהול בעידן הראציונליות. תל אביב: משרד הביטחון. עמ' 60-

69. 76-91.

32. קונדה, ג. (2000). מהנדסים תרבות. תל אביב: חרגול. עמ' 9-36.

33. מורגן, ג. (2010). דימויים של ארגון. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
34. סינור, ד. וש. זינגר (2011). מדינת הסטארט אפ. "האומה הקטנה שעשתה את זה". תל אביב: כינרת זמורה ביתן. עמ' 39-66.
- חומר עזר:** האוניברסיטה הפתוחה, יחידות 2,5,6.
- סוציולוגיה, עמ' 170-197.

סוציולוגיה פוליטית

35. אנדרסון, ב. (2000). קהילות מדומיינות. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 35-68.
36. גאנס, ע. ומ. לויין-רוזליס (2015). משחק הזהויות: הבניית זהות בקרב פלסטיניות אזרחיות ישראל שלמדו בבתי ספר במגזר היהודי. מגמות, נ, 1, עמ' 25-50.
- חומר עזר:** האוניברסיטה הפתוחה, יחידה מס' 11.

גלובליזציה

37. רם, א. (1999). בין הנשק והמשק. ישראל בעידן העולמקומי. סוציולוגיה ישראלית, ב. 1. עמ' 99-147.
38. קמפ, א. ורייכמן, ר. (2000). זרים במדינת ישראל הפוליטיקה החדשה של הגירת עבודה בישראל. סוציולוגיה ישראלית, ג. 1. עמ' 79-110.
39. אלפסי, נ. ופנסטר, ט. (2005). העיר הלאומית והעיר העולמית: ירושלים ותל אביב בעידן של גלובליזציה. סוציולוגיה ישראלית, ו, 2. עמ' 265-294.
40. גרוסגליק, ר. ואורי רם (2015). אותנטי ספידי והיברידי: ייצוגי האוכל הסיני והגלובליזציה התרבותית בישראל. מגמות, נ, 1, עמ' 200-227.
41. שריר, מ. (2017). "בלי מורא, בלי משוא פנים ובלי גוגלי". מוסף הארץ, 3/2/2017. עמ' 22-32.